

## Huvudman

Malmö kommun  
Malmö stad  
205 80 Malmö

## Ärendet

Tillsyn av Stenkulaskolan i Malmö kommun.

---

## Beslut

### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Malmö kommun en anmärkning avseende brister rörande *studiehandledning på modersmålet*. Malmö kommun ska senast **måndag den 12 februari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser *undervisningen i de särskilda undervisningsgrupperna, särskilt stöd samt betygssättning utifrån resultat på nationella prov*.

### Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5495) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Stenkulaskolan i Malmö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Stenkulaskolan följer gällande bestämmelser om *undervisningen i de särskilda undervisningsgrupperna, studiehandledning på modersmålet, särskilt stöd samt betygssättning utifrån resultat på nationella prov*.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 5 september 2023 och 7 september 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram och nationell statistik gällande relationen mellan resultat på nationella prov och betyg. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Anmärkning

### Studiehandledning på modersmålet

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inskickad dokumentation inkommen den 18 augusti 2023 redovisar rektorn att sjuttionio elever får studiehandledning på modersmålet, men att en elev som under de senaste sex månaderna bedömts vara i behov av studiehandledning inte får det. Det handlar om en elev som har behov av studiehandledning på slovakiska. Vidare redovisar rektorn att av de totalt sexton nyanlända eleverna på högstadiet bedömdes samtliga vara i behov av studiehandledning och femton av dem får studiehandledning på modersmålet eller sitt skolspråk. För en elev som började på skolan i maj 2023 har dock studiehandledning inte hunnit starta innan läsårets slut.

Flera elever säger i intervjuer att det finns elever i klassen som inte förstår svenska så bra. Eleverna berättar att det finns ett SvA-team, som är en förberedelseklass,

på skolan och att elever lär sig svenska där. De berättar också att det kommer in personal på vissa lektioner och hjälper elever på deras modersmål och att vissa elever också får hjälp på engelska av läraren i klassrummet.

Lärare i årskurs 1-5 uppger i intervju att alla elever som bedömts vara i behov av studiehundledning på modersmålet också får det. De säger att de har elever som har svårt att nå kriterierna för bedömning på grund av språksvårigheter och att de dels anpassar undervisningen efter det, men att de eleverna också får stöd av studiehundledare samt att skolan ibland har resurserna hos lärare som pratar elevernas språk. Lärare i årskurs 7-9 uppger i intervju att det denna termin saknas studiehundledare för två elever i språken slovakiska och amhariska och att dessa elever har svårt att hänga med i undervisningen. De säger att övriga elever som har behov av studiehundledning också får det.

Representanter från elevhälsan uppger i intervju att de inte vet hur många elever som bedömts vara i behov av studiehundledning, men som inte får sådant stöd. De säger att om en elev bedöms vara i behov av studiehundledning skrivs en ansökan till Språkcentralen och att skolan då har fått studiehundledning i de fallen. Representanter från elevhälsan säger att de vet att skolan undersöker tillgången på språk i den egna verksamheten om det inte finns tillgång via Språkcentralen.

Rektorn bekräftar i intervju tidigare inskickad dokumentation om att eleven som har behov av studiehundledning på slovakiska inte får det. Hen berättar att skolan har fått besked från Språkcentralen att de inte har någon studiehundledare i slovakiska. På fråga vad skolan har gjort för ansträngningar för att hitta studiehundledning i slovakiska svarar rektorn att de försöker inventera i personalgruppen, men att de inte har anställt någon på skolan som har studiehundledning i slovakiska och att de inte heller har undersökt möjligheten att ha studiehundledning som fjärrundervisning. När det gäller lärarnas utsaga att det också finns en elev som har behov av studiehundledning på amhariska som inte får det, svarar rektorn att det kan bero på att eleven kom sent på vårterminen 2023 och att studiehundledningen inte kommit igång än. Rektorn berättar att skolan är i kontakt med Språkcentralen, men att de ännu inte har fått besked om eleven får studiehundledning eller inte.

Vad gäller frågan om elever, i behov av studiehundledning på modersmålet, får det i den omfattning de behöver, säger någon lärare att eleverna tilldelas en till två timmar per vecka och att det finns elever i behov av mer studiehundledning än de får idag. Lärare säger dock att behovet om mer studiehundledning inte har signalerats. Rektorn uppger att studiehundledning ges utifrån behov och berättar att om lärare bedömer att en elev är i behov av studiehundledning anmäler läraren detta genom blanketten *Uppmärksamma elev*. Då sker en utredning för att undersöka om elevens svårigheter är språkliga eller kognitiva. Skulle det visa sig att elevens problem handlar om det språkliga kan man ansöka om förstärkt studiehundledning, vilket man också gjort och fått.

## Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

## Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med studiehandledning på modersmålet på Stenkulaskolan i Malmö kommun. Skolinspektionens utredning visar att det finns två elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på slovakiska och amhariska, men som inte får sådant stöd.

Vad gäller de elever som redan får studiehandledning på modersmålet framkommer inte att Malmö kommun har brutit mot bestämmelserna när det gäller skyldigheten att ge elever studiehandledning i den omfattning eleverna behöver.

## Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Malmö kommuns verksamhet vid Stenkulaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller *studiehandledning på modersmålet*. Utredningen visar att de flesta elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det, men att det finns enstaka elever som bedömts vara i behov av studiehandledning som inte får det. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Malmö kommun en anmärkning.

## Områden utan konstaterade brister

### Undervisningen i de särskilda undervisningsgrupperna

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att skolan har två särskilda undervisningsgrupper. En central särskild undervisningsgrupp, autismverksamheten *Viljan*, med elever från årskurs 1-9 samt en särskild undervisningsgrupp i nuvarande årskurs 9, *Lilla gruppen*. Rektorn skriver att eleverna i de särskilda undervisningsgrupperna undervisas i alla skolämnen och att skolan arbetar för att alla ska nå så långt som möjligt i sitt lärande. Av inskickad timplan framgår att eleverna på skolan får undervisning i alla ämnen samt den garanterade undervisningstiden de ska ha.

Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och samtliga intervjuer framgår att undervisningen i de särskilda undervisningsgrupperna bedrivs under ledning av lärare. Lärarna som undervisar i de särskilda undervisningsgrupperna uppger i intervju att eleverna får undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i och att de får den undervisningstid de ska ha. Samtliga representanter för elevhälsan uppger att inga elever är i behov av anpassad studiegång. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn och biträdande rektorer går igenom elevernas scheman för att säkerställa att de stämmer överens med gällande timplaner. Vidare uppger lärare och representanter för elevhälsan i intervjuer att all planering av undervisningen sker i PLC-grupperna (professional learning community) och lärarna berättar att de har samma planering i de särskilda undervisningsgrupperna som i ordinarie verksamhet, men att den är anpassad efter elevernas behov.

#### Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 15 § skollagen har en legitimerad lärare ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1-3.

I 10 kap. 4 § skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

## Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Särskilt stöd

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

#### *Anmälan till rektor*

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn framkommer att skolan har framtagna rutiner för när de ska anmäla att en elev befaras att inte uppfylla kriterierna för bedömning eller de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar i den ordinarie undervisningen. På skolan finns olika forum där extra anpassningar regelbundet följs upp, utvärderas och vid behov intensifieras. Om lärare befarar att en elev riskerar att inte uppfylla kriterierna för bedömning eller de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, fyller mentor eller undervisande lärare i en blankett som kallas för *Uppmärksamma elev*. Blanketten lämnas till skolans spec-team; ett team av speciallärare och specialpedagoger. Spec-teamet informerar i sin tur lilla EHT, där samtliga professioner inom elevhälsan samt rektorn och biträdande rektorer ingår. Lärare uppger i intervjuer att blanketten *Uppmärksamma elev* är en anmälan till rektor, men att *Uppmärksamma elev* inte alltid handlar om att eleverna riskerar att inte uppnå kriterierna för bedömning eller de betygskriterier som minst ska uppnås utan att det exempelvis också kan handla om frånvaro eller att de är oroliga för en elev av någon annan anledning. Lärare uppger vidare i intervjuer att det är tydligt när blanketten *Uppmärksamma elev* ska lämnas in och att det inte finns någon risk att elever inte anmäls eftersom de diskuterar elevernas måluppfyllelse och utvärderar extra anpassningar var sjätte vecka.

#### *Starta utredning av en elevs behov av särskilt stöd*

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framkommer att vad som händer efter att lärare lämnat in blanketten *Uppmärksamma elev* beror på vad anmälan handlar om. Om anmälan handlar om att eleven riskerar att inte nå målen trots extra anpassningar görs en pedagogisk utredning. Anmälan diskuteras alltid inledningsvis i spec-teamet och därefter lyfts ärendet till lilla EHT där beslut om utredning fattas.

#### *Åtgärdsprogram*

Av inskickad information framgår att skolan har femtiofyra aktiva åtgärdsprogram. Skolinspektionen har tagit del av femton åtgärdsprogram. Fjorton av dessa är beslutade av rektorn och ett åtgärdsprogram är beslutat av biträdande rektorn. I ett av åtgärdsprogrammen Skolinspektionen har tagit del av är angivet datum för utvärdering tidigare än angivet beslutsdatum och i ett annat åtgärdsprogram finns

inget utvärderingsdatum angivet. Huvudmannen har den 11 september 2023 inkommit med information om att de gått igenom samtliga åtgärdsprogram för förra terminen samt denna termin och gjort de ändringar kopplade till beslutsdatum och utvärderingsdatum som behövdes.

Vidare framgår av åtgärdsprogrammen elevens behov av särskilt stöd, hur stödbehovet ska tillgodoses samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Det framgår också av programmen att eleven och elevens vårdnadshavare har getts möjlighet att delta vid utarbetandet av åtgärdsprogrammen och att eleven och elevens vårdnadshavare underrättats om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Lärare som undervisar elever med åtgärdsprogram samt representanter för elevhälsan uppger i intervjuer att eleverna får stöd i enlighet med sina åtgärdsprogram och att åtgärderna stämmer överens med elevernas behov.

#### *Beslut om särskild undervisningsgrupp*

Huvudmannen har inkommit med tio beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och tillhörande åtgärdsprogram. Samtliga har beslutats av rektorn.

#### **Rättslig reglering**

Enligt 3 kap. 7 § skollagen ska, om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövligt.

Enligt 3 kap 9 § skollagen ska rektor efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Enligt 3 kap 11 § skollagen får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, om det finns särskilda skäl, innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

## Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Malmö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller *särskilt stöd*. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Betygssättning utifrån resultat på nationella prov

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolverkets statistik framgår att en stor andel av eleverna i årskurs 6 och årskurs 9 våren 2022 fick högre slutbetyg än resultat på nationella prov i ämnena matematik och svenska som andraspråk.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärare beaktar resultaten på de nationella proven när de sätter betyg på eleverna. Lärare säger att det finns tid kvar på terminen efter genomförandet av nationella proven och att de riktar undervisningen efter vad nationella provresultat har visat. Lärare berättar också att de diskuterar hur de kan hjälpa elever som fått F på nationella prov och att de bland annat har två schemabrytande veckor, en vecka i maj och en i november, då eleverna får arbeta med det de behöver mest. Vidare berättar några lärare i intervjuer att de har haft diskussioner kring innebörden av särskilt beakta och en lärare säger att förstelärare diskuterar hur man ser på resultat på nationella prov kontra betyg i skolutvecklingsgruppen. Rektorn uppger i intervju att lärarna fått information om att nationella prov ska beaktas särskilt, både skriftlig information samt inför införandet av läroplanen Lgr22 och vid möten. På fråga vad rektorn har gjort när hen sett att det finns stora avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg säger hen att när det gäller svenskämnet har förstelärare och rektorn tittat på detta tillsammans och sökt svar på vad det beror på. Lärarna har sambedömt och eleverna har visat sina kunskaper i andra forum än på nationella prov där även andra anpassningar kan göras. Rektorn säger att nationella prov beaktas särskilt och att lärarna gör en sammantagen bedömning av elevernas kunskaper.

### Rättslig reglering

Enligt 15 kap. 25a § skollagen ska, vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i, elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

## Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Malmö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller *betygssättning utifrån resultat på nationella prov*. Ärendet ska därför avslutas i denna del.



X Viveka Berglund

---

Beslutsfattare

Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

---

Föredragande

Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Hilda Sjöberg och Anna Sundman Marknäs medverkat.